

VEUS AL CEMENTIRI

Un relat de: [Guiomar](#)

Els monuments funeraris i les làpides dels cementiris són una mostra de la història de les persones que descansen allà per sempre. Algunes només aporten, noms i dates. D'altres afegeixen sants, àngels o la mort amb la seva dalla ben esculpits. Si visiteu cementiris de pobles petits i us entreteniu a llegir els noms dels difunts, els cognoms, les dates de les seves morts, podreu descobrir les seves relacions familiars, d'amistat o d'enemistat que, en alguns casos, van més enllà de la mort. Alguns potser, si poguessin, aixecarien de les seves tombes en veure els seus veïns per l'eternitat, aquells als que van odiar o qui sap si van matar.

I què en diríeu d'aquells cementiris jueus, un conglomerat de làpides i esteles funeràries ben apilades, més aviat amuntegades? És potser per donar-se consol, per fer-se companyia o per suportar millor l'eternitat? Segurament és per recordar els seus familiars què van morir junts i abraçats, com els bens que porten a l'escorxador.

En una visita a un cementiri jueu vaig trobar un grup de nois i noies que posaven pedres petites a sobre aquestes làpides senzilles, clavades a terra sense cap ordre. Em van explicar que els jueus no hi posen mai flors a les tombes, en el seu lloc aquestes pedres representen l'eternitat. Les flors es marceixen i les consideren massa boniques per l'ocasió. Vaig pensar que era una bona manera de redimir aquelles que han quedat condemnades per sempre més a ser les "flors dels morts".

Pensant en la conversa amb els joves vaig sentir com els jueus sacrificats en els camps de concentracions em demanaven unes quantes flors. Per ells no hi havia cap làpida ben dibuixada, ni cap àngel, ni tan sols cap representació de la mort amb la seva dalla. No hi havia res on posar les pedres. Només eren un conjunt de cendres què, ben treballades, en sortiria una creació per un món millor. No he vist mai flors a les tombes, ni escultures de cendra.